

CENTRUM DON
SKM BOSCO

bulletin

kruhu přátel

*Pomáháme dětem z dětských
domovů vykročit do života*

1. ročník, 2. číslo

listopad 2011

www.dozivota.cz

„DOMŮ, K MÁMĚ...KAM JINAM?“

Monika
Peterková

vedoucí
doprovázení,
terapeutka

„Haló, tady Mirka! Jsme zrovna v Pardubicích, můžu se stavit?“ Beru telefon, je pátek před polednem, odpoledne se začnou sjíždět „děcka“ na nový kurz. Návštěva se nám moc nehodí, ale souhlasím, Mirku jsme už dlouho neviděli. Ještě se stíhám do telefonu zeptat, zda přijede s dcerkou. Místo toho slyším otázku, zda může přijet i partner. Domlouváme se, že ano, využijeme čas a poobědváme spolu.

Přes všechny spěch se nám daří zapomenout chvíli na čas. S jednadvacetiletou Mirkou, jejím o něco starším přítelem Pavlem a jejich dvouletou živou a neposednou dcerkou Kristýnou si vyprávíme jeden přes druhého a je nám dobře: Rádi by se vzali, ale ani na skromnou svatbu zatím nemají. Mirka a Pavel spolu žijí už 3 roky, z malé Kristýnky je radostná dívka, která nás nechá ani na minutku v klidu. Mirka vzpomíná, jak se jim narodila dřív, byla pak skoro 2 měsíce v inkubátoru, Mirka denně dojížděla do nemocnice s odstříkaným mlékem a po propuštění ji kojila do čtrnácti měsíců... A já poslouchám naplněna úctou k těm lidičkám, které mám před sebou. Přes

všechny krize, kterým se dokážeme společně zasmát, to spolu nějak zvládají. Zvládají žít a poskytovat svému dítěti láskyplné prostředí. Mají skromný byt, Pavel má docela dobře placenou práci. Přijíždějí pro psychickou podporu, chtějí se pochlubit. Nemají komu. Pavel má rozvedené rodiče, kteří žijí na druhém konci republiky. A Mirka? Při zmínce o mámě má slzy v očích, které se jí nedaří schovat. Nestýkají se. Máma se před rokem opět vdala, má teď malé dítě, o které se stará. Snad to matka poprvé dokáže. Pro Mirku a její rodinu tam ale místo v jejím srdci není.

Připomínám si její příběh: Mirka se matce narodila v 15 letech, později se narodili další 3 bratři. Ty měla matka s dalším partnerem, se kterým žili skoro do Mirčiných 11 let. Tento otčím byl agresivní alkoholik – Mirka vzpomíná, jak matku mlátil, před dětmi s ní na matce vynucoval sex. Mirka pak byla nevytápěná, nechodila do školy... Nejdřív byli do ústavní péče umístěni bráškové, pak ve svých 13 letech i Mirka sama.

Vzpomínám dál: v poznámkách z doby, kdy k nám začala jezdit v patnácti letech na kurzu, čtu: „V dětském domově je Mirka 2 roky. Dostala se sem poté, co snědla prášky... Nechtěla umřít, chtěla se jen dostat za bratry, kteří už tu byli... Podle jejích slov si doma už nepřípadala bezpečná, měla

partu, která jí nahrazovala rodinu, kouřila trávu a pila alkohol. V domově si na internetu hledala články o satanismu, byl to pro ni způsob, jak být zajímavější.“ Dále zde čtu: „Někdy si myslí, že by nejraději byla sama... Lidí se bojí... Stále by chtěla domů, má pocit, že si tu s nikým nerozumí... Nemůže si moc najít kamarádky, musí mít tvrdou masku, kdyby dala najevo slabost, hned by jí ostatní ubližovali. Taky si uvědomuje, že je sama někdy zlá, ubližuje, ani neví proč... S matkou Mirka žádný vztah nemá, matka se o ni nezajímá, našla si opět dalšího partnera...“

Pak přišly 18. narozeniny a vyučení. V tomto věku je těžké přiznat si, jak na tom s těmi blízkými doopravdy jsme. Stále je v nás obraz ideálních rodičů, stále doufáme, že se něco změní... Proto Mirčina první cesta z dětského domova vedla opět k matce. I když měla možnost odejít do domu na půl cesty, v čemž jsme se snažili jí pomáhat. Ale ještě musela udělat další bolestnou zkušenost s tím, že to doma nejde.

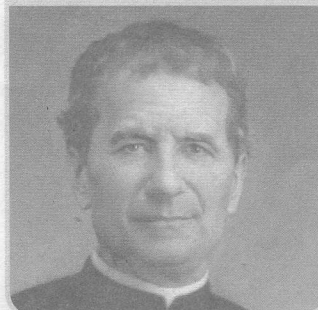
Naštěstí jsme byli v kontaktu stále... Je to malý zázrak, že je Mirka nyní tam, kde je... Můžeme bez obav říct, že je z ní dobrá máma. Možná si řeknete, že to není nic neobvyklého. Jestli jste ale četli pozorně, možná i váš příběh Mirky naplní respektem a úctou. Každý jsme se narodili na jiné startovní čáře, s jiným „stavem na kontě“. Tato mladá žena se snaží dát svému dítěti to, co sama nikdy nezabila. A z tohoto úhlu pohledu dokázala víc, než většina jejích vrstevníků.

KDO BYL DON BOSCO?

Don Bosco, chudý selský synek, se navzdory všem překážkám stává v roce 1841 knězem. Vidí v turínských ulicích mnoho kluků, kteří nemají kam jít, co jíst, ani kde pracovat; chudobou jsou nuceni krást, podvádět a někdy i zabíjet. Don Bosco se nemůže za žádnou cenu s takovou situací smířit.

Navštěvuje tyto kluky, shromažďuje je na veřejných prostranstvích a v jeho hlavě zraje plán, tzv. „preventivní výchovný systém“, díky kterému (v Itálii se kněží říkají „don“) nabízí Don Bosco důstojný způsob života tisícům chudých kluků. Postupně staví domy, kde by našli přátele, hřiště, aby se mohli dosyta vyřádit, školy, aby se vyučili řemeslu a kostely, aby poznali Boha, který je má rád.

Aby výchovné působení Dona Bosca pokračovalo i po jeho smrti, zakládá později společenství salesiánů (SDB). Jeho dílo se brzy rozšířilo do celého světa a nadchlo už miliony lidí. Salesiánská centra jsou otevřena všem mladým lidem. Ti, kteří se mladým věnují, se k nim snaží přistupovat tak, jak to chtěl Don Bosco, v duchu „preventivního systému“. Ten stojí na třech sloupech: laskavosti, rozumu a víře. Výchova by se měla dotýkat srdce mladého člověka, měla by být rozumná a pomáhat hledat odpovědi na otázky po smyslu života.

Z LETOŠNÍCH AKCÍ

Velikonoce

Je to sice už hodně dlouho, půl roku, ale člověk se k tomu rád vrací, protože jsme v malém kroužku prožili krásné čtyři dny. Dětem jsme chtěli trochu přiblížit smysl největších křesťanských svátků, a alespoň podle ohlasů se nám to podařilo. Společně jsme si připravili židovskou velikonoční večeři, spoluprožili dobrodružné putování Izraelitů na poušti, v neděli prožili Zmrtvýchvstání za rozbrasku ve skalách. A to všechno v milé rodinné atmosféře, kde se všichni společně dělili o zábavu i o práci.

Seminář prevence syndromu vyhoření

21. září jsme věnovali pozornost pracovníkům dětských domovů, výchovných ústavů a pracovníkům OS-POD (Odbor sociálně-právní ochrany dětí). Téma Prevence vyhoření přilákalo třicetku z nich. V závěrečné reflexi se účastníci shodli, že lektorce Monice Peterkové se podařilo zažehnout nové myšlenky čemu věnovat péči na profesním i osobnostním poli.

Letní tábor

První týden v srpnu se sešlo v Centru Don Bosco 10 našich mládežníků z dětských domovů, abychom strávili čas prázdnin zábavou, sportem, vařením, také diskusemi a přemýšlením, co můžeme ve svých životech ovlivnit a kdo jsou naše pozitivní dospělácké vzory. Práci v lese a s hospodářskými zvířaty jsme si vyzkoušeli na víkendové brigádě v Domě na půl cesty v Květné u Poličky. Rádi teď vzpomínáme na společné zážitky z léta.

JAK SE VYROVNAT S MINULOSTÍ?

„Bez rodiny se člověk v nekonečném vesmíru třese zimou.“

Maurois

Cítát v záhlaví je hluboce pravdivý. Potřebujeme se někam vztahovat, cítit, že někde jsme doma. Většina dětí v dětských domovech není úplnými sirotky. Většina dětí v dětských domovech rodiče má. Rodiče, kteří něco ve svém životě nezvládli. V této úvaze je nechceme soudit. Někteří z nich se to snaží napravit, někde slova a sliby zůstávají neproměněná ve skutky, někde se o to ani nesnaží. A podle toho také vypadají vztahy s původní rodinou. Někdy to skutečně funguje a rodina je pro dítě opravdovou podporou, spíše častěji však zažíváme, že se dítě vrací z občasných návštěv znova a znova „rozbité na kousky“, které se pak lidé, kteří mu pomáhají, snaží nějak poskládat dohromady.

Těch důvodů, pro které byly děti umístěny do ústavní výchovy je mnoho. Co dítě, to naprosto jiný příběh. Naprosto jiný a přitom často v něčem podobný. Opakujícími se tématy v těch příbězích bývají různé slabosti a závislosti rodičů - někdy oddělené, někdy právě se závislostmi spojená kriminální činnost: krádeže, zanedbávání výchovy, různé formy zneužívání. A často všudypřítomná zadluženost.

Příběhy rodičů jsou různé, často oni sami byli v dětství nuceni žít podobný úděl, jaký nechtěně přichystali svým dětem. A pak sami nebyli schopni rodinu bezpečnou pro dítě vytvořit. Člověka někdy až mrazí, přes kolik generací se to opakuje. Dítě je odebráno do ústavní výchovy a často velmi obětavé tety a angažovaní strejdové se mu snaží co nejvíc pomoci. Pomoci leccos dohonit, naučit, překlenuj a taky pomoci zapomenout na to těžké. Dá se to ale? Vždyť

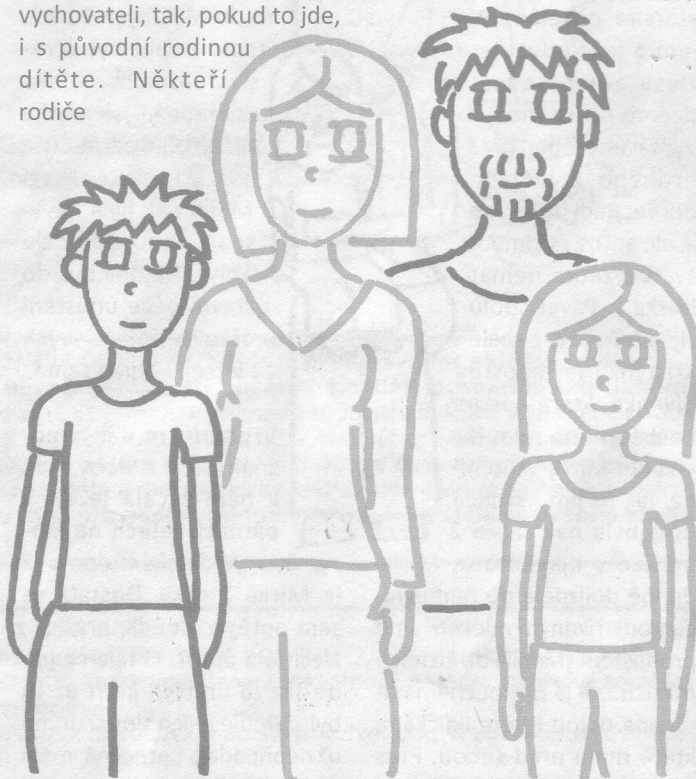
už to, že někdo žije mimo rodinu, je samo o sobě „jiné“. A tak se nemůžeme divit, když první kroky mladého člověka po odchodu z dětského domova míří stejně zpátky k původní rodině, před kterou by ho často bylo lépe uchránit. Podobně jako Mirka v úvodním příběhu většina mladých lidí stále doufá, že se něco změní. Zázraky v tomto směru se moc nedějí – alespoň ne samy od sebe. Za získání náhledu na tuto neuvěřitelně bolavou skutečnost mnohdy musí zaplatit velmi vysokou daň: mladí lidé si tuto pravdu uvědomí až poté, co se ocitají zase na ulici často bez prostředků a sami.

Tato realita mladých lidí, kteří odchází z dětských domovů bývá opravdu tvrdá a málokdo si vůbec umíme představit, jak je emocionálně náročná. Přesto se domníváme, že spojenými silami můžeme pro takového člověka udělat hodně. Už tím, že se mu snažíme poskytovat bezpečné zázemí a podporující vztahy - dávno před tím, než z dětského domova odejde. Už v době ústavní výchovy se snažíme spolupracovat jak s vychovateli, tak, pokud to jde, i s původní rodinou dítěte. Někteří rodiče

„jsou nenapravitelní“ – pak je dobře, když můžeme být nablízku. Jsme tu v době, kdy je dítě opakovaně zklamáváno, můžeme ho podpořit v náhledu na situaci a zároveň podpořit jeho vlastní pozitivní možnosti změny. A nabídnout místo, kam se může vracet, kde může zažívat bezpečí, důvěru, zájem a ještě se k tomu něčemu naučit.

Jsou ale i rodiče, kteří se trápí pocitů viny a vlastního selhání, pocitů, že oni sami něco nezvládli. Neumí se k dítěti přiblížit, neumí si vzájemně odpustit a nastavit nové způsoby, jakými se k sobě mohou vztahovat. Opakované zkušenosti na tomto poli nám ukazují, že je možné v takových situacích udělat hodně dobré práce. Je k tomu jen třeba nevidět svět černobíle, nenabízet stejná řešení, mít důvěru a citlivost k tomu, že „nejlepšími experty na vlastní život jsme my sami“. Můžeme řešení s úctou k druhému pomáhat hledat a nabízet, nemůžeme je druhému vnucovat. Každopádně nám zkušenosti říkají, že stojí za to se o to pokoušet.

Monika Peterková

CO NÁS ČEKÁ V LETOŠNÍM ŠKOLNÍM ROCE

Martin Poláček
Předseda klubu a vedoucí programů

Kurzy přípravy na život

Kurzy jsou stabilně spolu s Doprovázením základem naší práce. Mladí lidé se učí, jak si poradit s nástrahami života, poznávají sami sebe, ale i to, že v nás mají oporu, že nám na nich záleží.

Zájem o účast je tradičně větší, než kolik jsme schopni pojmout. Bez problémů jsme naplnili oba běhy pokračovacího kurzu (celkem 24 mladých). Základní kurz jsme neotevřeli, abychom se těm, se kterými již máme navázaný vztah, mohli věnovat intenzivněji a do hloubky.

Setkání pro absolventy

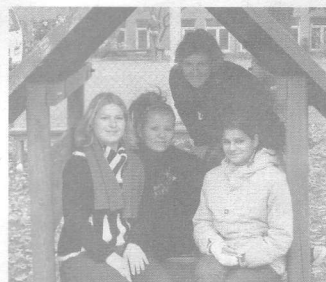
Dlouhodobě přemýšlíme o vytvoření prostoru pro ty, kteří prošli našimi programy a už se staví na vlastní nohy, učí se obstat v samostatném životě. Do nového školního roku jsme se odhodlali uspořádat 3 víkendy, které jsou určeny právě jim. Chceme jim nabízet možnost setkat se s kamarády z kurzu, dobrovolníky a zaměstnanci, kteří je v programech Centra provázeli. Zavzpomínat si a třeba i něco načerpat – povzbuzení do všedních dnů, pomoc s konkrétními problémy...

Doprovázení

Program Doprovázení od léta výrazně posílil: tým nyní čítá 4 lidi na plný úvazek. I díky tomu, věříme, budeme moci dostát závazkům, které jsme na sebe vzali uzavřením partnerství s některými dětskými domovy. Účelem partnerství je, abychom spolupracovali intenzivněji a skutečně v nejlepším

zájmu mladého člověka, při výchově i s vychovateli a soc. pracovníky „táhli za jeden provaz“. A to stojí spoustu komunikace navíc.

Konečně si díky větší finanční podpoře můžeme dovolit i systematickou supervizi naší práce. Kromě jiné komunikace s našimi svěřenci, uskutečnime průměrně 2 návštěvy/týden: a jsme mnohdy opravdu jedni, kdo o dotyčného mladého člověka projeví nezištný zájem.

Individuální terapie a arteterapie

Terapii chceme stále více zapojovat do komplexní péče o naše svěřence. Často bez této speciální odborné pomoci není možné účinné výchovné působení. Kromě Moniky Peterkové se na individuální terapii podílí i Ivana Poltířová, která dokončila psychoterapeutický výcvik. Hledáme jak účinně jejich výsledky vnášet do spolupráce s vychovateli (a také mezi námi v týmu), jak je nabízet (a hlavně realizovat) vzdálenějším partnerským domovům (a také pro mladé z kurzu).

Dny pro dětské domovy

Tento zábavně-naučný program je již tradiční součástí nabídky našich aktivit. Ustálil se na počtu tří sobot. Zhruba padesátka dětí tu má možnost společně hodnotně strávit volný čas: interaktivně se seznámit s nějakým povoláním, poznat zajímavého hosta...

Zároveň se tyto soboty stávají kontaktním místem pro ty z našich klientů, kteří již ústavní výchovu opustili.

Soutěž Labyrint - Den pro dětské domovy
12.11.2011

Pobytové akce

Především pro ty, kteří nemají kam odjet z dětského domova, chystáme silvestrovský a velikonoční pobyt. Je to další příležitost prožít společně hezké chvíle, utužit vztah a otevřít nenucenější prostor (oproti kurzu) pro předávání důležitých hodnot, sdílení životních starostí i radostí.

Tábory

Podobný cíl sledujeme i u letních táborů. Zároveň je to nabídka hodnotného strávení volného času, se kterým si naši svěřenci často neví rady. Jejich tvořivost chceme rozvíjet na arteterapeuticky zaměřeném táboře „Tvořím“. Pracovní návyky, které pak hrají rozhodující roli při hledání zaměstnání, jim chceme vštěpovat na táboře „Budují“.

Ke konci srpna pak navážeme na letošní úspěšný puták pro dobrovolníky: i touthle formou se pokoušíme alespoň některé naše klienty, kteří mají předpoklady pro dobrovolnictví, integrovat do party dobrovolníků, kteří pocházejí ze stabilnějších rodinných poměrů.

Putovní tábor - srpen 2011

Setkání absolventů

Těch, co slibovali, že přijdou, bylo kolem 10. Na celý víkend nakonec přijel jen jeden hoch, který u nás absolvoval jeden rok kurzu. Od té doby jsme se 3 roky neviděli. Jeho příjezd byl jako zjevení. Proč? – Doma měl vždy peklo. Rodiče rozhádání, večně v lihu. Přesto v 18 letech odešel z DD, dva roky před vyučením. I když vždy hlásal, že rozhodně nechce skončit (a neskončí) jako starší bratři – na drogách, měli jsme důvodnou obavu, že „to nedopadne dobře“, že se nevyučí a skončí jako sourozenci. – Ale, světe div se, už 2 roky má zaměstnání, dře jako kůň. Vyučil se. Tak trochu vše zázrakem – doma to bylo dál nesnesitelné. Ale našla se dobrá duše, která ho vzala pod ochranné křídlo. K nám přijel rád a vděčně vzpomínal na čas společně prožitý na kurzu. Sobotu jsme strávili družně: společnou přípravou oběda, návštěvou galerie, brigádou a večer shlédnutím filmu o Donu Boscovi, který si sám vyžádal.

Puták pro dobrovolníky

Na konci srpna jsme se stanný vyrazili do nádherné přírody okolo Babiččina údolí. Záměrem setkání bylo, aby se potkali současní dobrovolníci s těmi, kteří by jimi jednou mohli být. Zároveň také ti, kteří mají to štěstí, že vyrůstají v dobrých rodinách s absolventy našich kurzů. S potěšením jsme sledovali, jak se naši „dárceci“ snažili, když jen děvčata naznačila, že jim rozhodně vulgární vystupování neimponuje.

Konference v Brně

7. září jsme byli pozváni na konferenci na Masarykově univerzitě v Brně. PF slavila své pětadesátiny a paní Doc. Věra Vojtová, která naší práci fandí, nás zahrnula do svého workshopu Dilemata inkluzivní edukace dětí s poruchami chování. Bylo povzbudivé sledovat, jak se naše praktické zkušenosti shodují s výsledky odborných výzkumů a vzájemně se podporují.

PŘIDEJTE SE K NÁM!

Zaujala Vás problematika dětí z ústavní výchovy, máte chuť se osobně angažovat a změnit šance těchto dětí a tím i jejich dalších potomků? Jsme velice rádi, je-li tomu tak a nabízíme Vám několik možností:

Finanční podpora:

Naše organizace má vyhlášenou veřejnou sbírku, přispět můžete na účet:

2120456028/5500

Váš dar bude efektivně využit na některou z našich aktivit směřovanou na podporu dětí a mládeže vyrůstajících v ústavní výchově.

Přímý sponzorování dětí

Chcete vidět konkrétní výsledek Vaší pomoci? Nabízíme možnost sponzorovat roční kurz (21.400 Kč) či roční doprovázení (24.800 Kč) jednoho dítěte vyrůstajícího v ústavní výchově. Cena obsahuje pouze přímé náklady bez režijních výdajů organizace. Pište si o bližší informace na info@dozivota.cz.

Firemní podpora

Velice rádi navštívíme Vaši firmu jakékoliv velikosti a společně zkusíme najít možnosti oboustranně výhodné a zajímavé spolupráce. Nějaké nápady již máme a další jsme otevření. Neváhejte nás kontaktovat na:

info@dozivota.cz.

Buďte s námi

Velice si vážíme jakékoliv podpory, Vašeho zájmu o danou problematiku a šíření tohoto povědomí dále. Chcete-li s námi zůstat v kontaktu, být zváni na akce pro veřejnost a pravidelně dostávat tento bulletin, vyplňte prosím náš dotazník, který je dostupný na našich stránkách:

www.dozivota.cz

CO NÁS ČEKÁ V LETOŠNÍM ŠKOLNÍM ROCE

Pokračování ze strany 3

Tábory- pokračování

Rozvoji práce s rodinou našich svěřenců má napomoci novinka – jde o společný pobyt mladých s jejich rodinnými příslušníky.

Na srpen pak jsme naplánovali brigádnický pobyt pro čtyři naše svěřence. Máme v plánu pomoci jim najít práci v Pardubicích a okolí na celý měsíc. Chceme jim poskytnout něco na způsob supervize v tom, jak srpen prožijí: s nácvikem péče o domácnost, nakládání s volným časem, s financemi...

... nové akcenty

Úplnou novinkou v průběhu roku mají být aktivity, které budou připravovat půdu pro oba posledně zmíněné tábory. S rodinnými příslušníky našich dětí se snažíme pracovat už dlouhodobě. Uvědomujeme si, že by si tato práce přece jen zasloužila větší pozornost a péči. Není snadné získat si důvěru rodičů, získat je pro spolupráci. Abychom se nevní mali jako konkurenti, kteří se o děti přetahují, ale spojují síly v jejich prospěch, plánujeme 3 víkendová setkání.

Zpočátku by mělo jít především o osvětu – aby poznali nás, principy naší práce. Rádi bychom v ideálu dospěli až k rodinné terapii a reparaci vztahů.

A konečně, díky personálnímu přírůstku v podobě salesiána Jiřího Woclawka chceme v průběhu roku nabízet různé brigádnické příležitosti, které mají napomoci rozvíjet pracovní návyky, ale i otvírat prostor pro celkový osobnostní růst a spontánnější sdílení života při smysluplné činnosti.

Semináře spolupráce

Aby byla naše práce účinnější a smysluplnější, potřebujeme získat pro těsnější spolupráci všechny ty, kteří se podílejí na výchově našich svěřenců. V první řadě to jsou vychovatelé z dětských domovů a sociální pracovníci. Chceme se ladit na stejnou vlnu, abychom dokázali táhnout za jeden provaz. Je to zároveň příležitost, jak projevit zájem o jejich práci, problémy, se kterými se potýkají, společně hledat, jak se vzájemně podpořit. První vlnu v tomto směru již máme za sebou (viz zpráva ve sloupku na straně 2). V dalších setkáních bychom chtěli tematicky navazovat a směřovat k hlubšímu společnému přemýšlení nad našimi svěřenci.

Martin Poláček

**PŘEJEME VÁM KLIDNÉ A HLUBOKÉ
PROŽITÍ VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ**

Cílem bulletinu Kruhu přátel CENTRA DON BOSCO SKM je **představovat aktivity, posílat i klienty této organizace. Běžné veřejnosti chceme přiblížit problematiku ústavní výchovy a zejména odchodu z ní.** Chceme tak připravovat prostředí, které více chápe životní cestu dětí, jejichž rodiče pro ně nechtějí, neumí nebo nemohou být oporou. **Zároveň touto cestou chceme získat podporu a zájem o to, co pro děti z ústavní výchovy děláme. Pokud Vás tato problematika zaujala a rádi byste se o našich aktivitách dozvíдали pravidelně, kontaktujte nás. Můžete nás také pravidelně podporovat, stát se členem našeho kruhu přátel a získat další benefity.**

bulletin kruhu přátel CENTRA DON BOSCO SKM

informační občasník občanského sdružení CENTRUM DON BOSCO Salesiánský klub mládeže.
Vydává: CENTRUM DON BOSCO SKM. **Ilustrace:** Žaneta Nemethová (Vítězka komixové soutěže)
Odpovědný redaktor: Vojtěch Peterka
Tel: 774.545.012, **E-mail:** peterka@dozivota.cz, naceste@dozivota.cz, **Web:** www.dozivota.cz
Adresa: Zborovské nám. 2018, 530 02 Pardubice

VŠE CO JSTE KDY CHTĚLI VĚDĚT O NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍCH (ale nevěděli kde se zeptat)

Radek
Červinka

projektový
a finanční
manažer

Když se řekne nezisková organizace, většině z nás se vybaví určitá představa, která se s tímto pojmem váže. Někdo si vybaví Charitu, někdo Greenpeace a někdo mateřskou školu, kterou ve vedlejším vchodu provozuje místní občanské sdružení. Takže co mají vlastně společného? Můžou vydělávat, nebo kdo to tedy platí? A proč to vůbec někdo dělá? Jelikož i já si dříve kladl tyto otázky dnes na ně často jiným odpovídám, pokusím se zde ve stručnosti základní charakteristiky shrnout. Jak z názvu vyplývá, smyslem neziskových organizací není přinášet zisk, který by se využíval ve prospěch jejich zakladatelů. Posláním neziskových organizací je jejich činnost, aktivita, kterou její zakladatelé považují za přínosnou a z toho důvodu organizaci založili. Jaké ty důvody jsou, by jste se měli dozvědět z jejich stanov. Neziskové organizace mohou být založeny jak státem, tak nestátními subjekty či fyzickými osobami. Já se budu dále zabývat právě těmi pro nás typičtějšími, nestátními, neboli NNO.

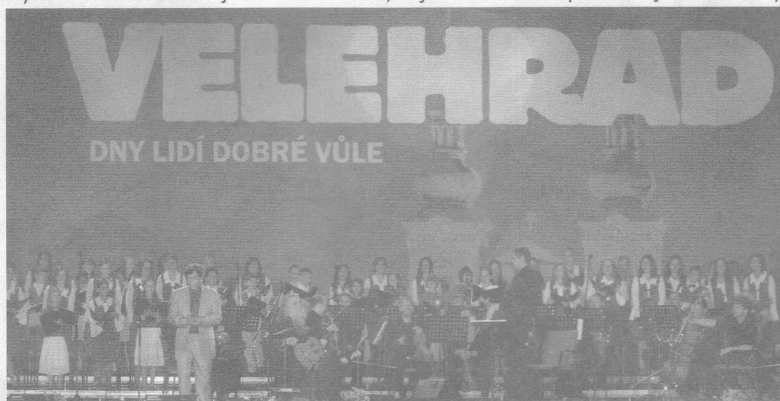
Český právní řád ošetřuje formální stránky existence těchto organizací, právní subjektivitu, evidenci, jejich řídicí strukturu, odpovědnosti atp. Základem ale je, že řízení těchto organizací je na státu nezávislé a pokud svojí činností přímo neporušují zákon, nemohou být ve své činnosti nijak omezovány. V praxi se můžeme setkat s občanskými sdruženími, veřejně prospěšnými společnostmi, nadačními fondy a církevními organizacemi. Tyto organizace přitom mohou realizovat nejširší představitelné škály aktivit – sportovní, kulturní, sociální, politické, vzdělávací, zaměřovat se jen na určitou cílovou skupinu, vyřešení jednoho konkrétního problému atp.

Jelikož cílem není prospěch ale myšlenka, jsou NNO často mnohem efektivnější než organizace komerční, a zároveň se mohou zabývat aktivitami, které by z komerčního hlediska nebyly udržitelné – například proto, že by si je cílová skupina nemohla dovolit. Lidé v nich angažovaní přitom nemusí být jen dobrovolníci. I oni se samozřejmě musí uživit, a jelikož i NNO potřebují odborníky na plný úvazek, musí je zaplatit. Fakticky se pak v podobných organizacích často seskupují nadšenci, kterým jde o smysl jejich počínání, přičemž si často řeší, jestli se jim to za často podstatně nižší mzdy ještě chce dělat. Prozatím našťastí chce.

Financování NNO by si zasloužilo samostatnou kapitolu. Až na výjimky, jako jsou např. registrované sociální služby, si neziskové organizace musí obstarat peníze na svůj provoz samy. Mohou podnikat či své aktivity zpoplatňovat, vzhledem k charakteru jejich činnosti však nebývá tímto způsobem možné pokrýt všechny náklady. Pro mnohé včetně nás je významným pomocníkem stát či místní samospráva. Nejedná se přitom o nějaké rozdávání státních

prostředků, právě naopak. NNO často slouží jako realizátoři záměrů jednotlivých ministerstev. Pokud je například záměrem Ministerstva vnitra působit preventivně na kriminalitu mládeže, nebudou s mládeží pracovat jeho zaměstnanci. Ministerstvo vyhlásí dotační či grantové řízení na podporu organizací v dané oblasti, stanoví si podmínky a neziskové organizace připraví projekty, prostřednictvím kterých o tuto „zakázku“ soutěží. V praxi jde o identický proces jako v komerčním prostředí – jak důvěryhodná je organizace, co udělá a kolik za to chce. A tak je značnou částí pracovní náplně manažerů NNO vyhledávat vyhlášená řízení a psát a obhajovat své projekty. Nicméně, i když bude organizace úspěšná a sežene od státu, co se dá, zdaleka nemá vyhráno. Státní dotace totiž mohou být jen do výše 70% nákladů a zbytek – to je na NNO. Kraj, město, soukromé nadace, firmy, komerční činnost, drobní přispěvatelé. Kolotoč shánění peněz nikdy nekončí a jelikož se naprostá většina dotací a grantů uděluje na 1 rok, po chvíli začíná vše nanovo. A co víc – žádná nezisková organizace si nemůže být jistá, že příští rok opět peníze obdrží. Mění se pravidla přidělování, žádají nové NNO, mění se státní politika a s ní celé vypisované řízení. A jelikož státní peníze musí být utráceny do konce roku a výsledky nových řízení jsou známy tak v dubnu, většina NNO funguje 4 měsíce na dluh a modlí se, aby očekávané dotace přišly. A kdo jim na ty 4 měsíce půjčí? Slovy Jára Cimrmana – „Šmudlo hleděj“.

Jen aby bylo jasné – žádné z peněz ať již od státu, samosprávy, sbírek či soukromých nadací nemíží na nějaké anonymní hromadě, kde si je pak NNO utrácí, jak zrovna potřebují. Všechno má jasná pravidla a vyznat se v nich bývá leckdy nelehký úkol. V první řadě předkládaný projekt obsahuje rozpočet, kde je nutné dopředu uvést, jaké výdaje bude organizace mít, kolik z nich požaduje v rámci projektu a kdo uhradí zbytek. Navíc každý dárce má vlastní pravidla a není ochoten financovat vše. Někdo nedá na platy, jiný omezuje výdaje na energie, nikdo nemá rád kancelářské potřeby a provozní náklady. To, že organizace využila peníze dle pravidel a že provedla všechnu práci, se prověřuje jak průběžně, tak v závěru každého roku, kdy se předkládá dárcům vyúčtování a závěrečná zpráva. Každý výdaj musí být doložený samozřejmě účtem a jednoznačně označen, ze kterého projektu byl uhrazen. Pokud něco nesedí, může se vracet všechno. Maximální transparentnost je na druhé straně i výhodou, kterou je možné dárce přesvědčit. Zkrátka a dobře – „hrát na férovku“ se NNO rozhodně vyplácí.

V červenci 2001 jsme byli vybráni jako jedna z organizací, které se podělily o výítěžek z dvanáctého ročníku Dnů lidí dobré vůle.

S poklesem ekonomiky a nutnými úsporami ve státní pokladně jsou přitom podobné výdaje první, na které dojde. Nikoho není třeba propouštět, nikdo se nebouří. Pochopitelně je to krátkodobé řešení – to, že dnes ušetříme například na drogové prevenci se nám všem v budoucnu mnohonásobně vrátí na výdajích na zdravotnictví či na zvýšené kriminalitě. Nicméně poselství pro neziskové organizace je jednoznačné – lepší to nebude, hledejte vlastní zdroje. Naučte se podnikat, angažujte firmy, nalezněte své malé dárce. Shánění finančních prostředků se nazývá fundraising.

Pokud tedy potkáte někoho na ulici, kdo Vám nabízí možnost přispět na nějakou dobročinnou akci, dělá vlastně fundraising. Stejně jako v případě dobročinných koncertů, prodeje a aukcí, jejichž výtěžek míří do neziskového sektoru. A neméně důležitý je pro NNO i fundraising ve firemní oblasti, i když zde má prostředí ČR na naše západní sousedy ještě co dohánět. Zatímco velké firmy často nějakou část ze zisku na programy sociální odpovědnosti dají, u malých a středních podnikatelů je to spíše výjimka. I když i mezi těmi, kteří nás podpořili v tomto roce, se již najde firma i z tohoto segmentu.

A proč by měly firmy podporovat neziskové organizace? K čemu jim to je, co jim to přinese? To bych asi nechal na příště. Pokud by jste měli k problematice další dotazy, neváhejte mne kontaktovat na e-mailu info@dozivota.cz.

Závěrem bych ještě rád poděkoval všem, kteří nás v roce 2011 podpořili a zasloužili se o to, že naše organizace může dál naplňovat své poslání a činnost, kterou považujeme za důležitou.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

NADAČNÍ FOND J&T

Program „Mládež v akci“

GŘ pro vzdělávání a kulturu

RealTime
TECHNOLOGIES

PARDUBICKÝ KRAJ

PARDUBICE

NADACE
Děti-kultura-sport

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

Mimo těchto velkých přispěvatelů bych rád zmínil množství individuálních dárců, kteří nás dle svých možností podporují ať již jednorázově či v průběhu celého roku a to nejen finančně, ale i materiálně nebo formou dobrovolnické pomoci. Velice si této pomoci vážíme. Mimo vlastní materiální přínos je i důležitou morální podporou s důležitým poselstvím – že na to nejsme sami.

Za CENTRUM DON BOSCO SKM

Radek Červinka,
projektový a finanční manažer

**CENTRUM DON
SKM BOSCO**